

Brussel, 14 februari 2017
(OR. en)

6128/1/17
REV 1

JAI 102
COPEN 37
GENVAL 10
EUROJUST 22
ENFOPOL 59
ENFOCUSTOM 31

BEGELEIDENDE NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de delegaties
nr. vorig doc.:	11501/16
Betreft:	praktische gids voor gemeenschappelijke onderzoeksteams

De delegaties treffen hierbij een praktische gids aan voor gemeenschappelijke onderzoeksteams (GOT's), zoals gepresenteerd door het secretariaat van het GOT-netwerk. De gids is ontwikkeld door het GOT-netwerk, in samenwerking met Eurojust, Europol en OLAF. Hij vervolledigt het handboek voor gemeenschappelijke onderzoeksteams in het licht van in de praktijk opgedane ervaringen en bevat de bijgewerkte modelovereenkomst voor gemeenschappelijke onderzoeksteams¹.

¹ PB C 18 van 19.1.2017, blz. 1-9

GEMEENSCHAPPELIJKE ONDERZOEKSTEAMS

Praktische gids

Inhoudsopgave

1. Doelstelling	4
2. Het concept van GOT's en juridisch kader	4
2.1. Definitie.....	4
2.2. Juridisch kader	5
3. Het instellen van een GOT	6
3.1. Een GOT voor welke zaak?	6
3.1.1. Geschikte zaken.....	6
3.1.2. Praktische overwegingen.....	7
3.2. De GOT-overeenkomst	8
3.3. Structuur van het team.....	8
3.3.1 Samenstelling van het team	8
3.3.2 Deelnemers van het team.....	9
3.4. Eurojust informeren over de instelling van GOT's.....	9
4. De werking van het GOT	9
4.1. Juridisch kader	9
4.2. Planning en coördinatie van operationele activiteiten	10
5. De afsluiting en beoordeling van het GOT	11
BIJLAGEN	12
Bijlage I - Veelgestelde vragen	12
1. Wat zijn de belangrijkste praktische stappen bij de oprichting van een GOT?	12
2. Vereisen GOT-zaken meer tijd en middelen dan andere grensoverschrijdende zaken?	12
3. Zijn GOT's geschikt voor dringende gevallen?	13
4. Heeft een GOT een "leidend land"?.....	13
5. Is de betrokkenheid van Eurojust of Europol bij een GOT verplicht? Wat is vereist om in aanmerking te komen voor EU-steun? Kunnen andere instanties deelnemen?	14
6. Moeten in alle betrokken staten binnenlandse onderzoeken lopen om een GOT te kunnen instellen?	14
7. Moet iedere partij bij de overeenkomst een GOT-leider aanstellen?	15
8. Kunnen voor eenzelfde staat verscheidene GOT-leiders worden aangesteld?	15
9. Kunnen andere personen dan rechtshandavings- of justitiële autoriteiten bij acties van een GOT worden betrokken?	16
10. Hoe worden informatie en bewijsmateriaal binnen een GOT uitgewisseld? Hoe komt deze uitwisseling tot uiting in de nationale procedures?	16
11. Hoe kunnen informatie en bewijsmateriaal van vóór de instelling van het GOT worden uitgewisseld?.....	17
12. Onder welke voorwaarden is het door een GOT verzameld bewijs toelaatbaar voor de nationale rechterlijke instanties?	17
13. Hoe kunnen openbaarmakingsvereisten uit de nationale wetgevingen van de GOT-partners worden toegelicht?	18
14. Hoe wordt bewijsmateriaal dat is verkregen via wederzijdse rechtshulp gedeeld binnen een GOT?	18
15. Sluit het GOT het gebruik van andere instrumenten voor politieke en justitiële samenwerking uit?.....	19

Bijlage II - Steun van EU-agentschappen/organen aan GOT's	20
1. Eurojust.....	20
1.1 Missie en mandaat.....	20
1.2 Deelname van de nationale leden van Eurojust aan het GOT.....	21
1.3 De steun van Eurojust aan GOT's	21
2. Europol	22
2.1. Missie en structuur van Europol	22
2.2. Rechtsgrond - de deelname van Europol aan GOT's	23
2.3. De operationele ondersteuning van Europol aan GOT's	23
3. OLAF	24
3.1. Missie en mandaat.....	24
3.2. Rechtsgrond voor de deelname van OLAF aan een GOT	25
3.3. Steun van OLAF aan GOT's.....	26
Bijlage III - GOT-modelovereenkomst.....	28
Bijlage IV - Checklist voor de planning en de coördinatie van operationele activiteiten	38
1. Algemene kwesties	38
2. Specifieke criminele zaken	39

1. Doelstelling

Het doel van deze praktische gids is het verstrekken van informatie, hulp en advies aan praktijkmensen bij het oprichten van gemeenschappelijke onderzoeksteams (GOT's). De gids is opgesteld door het GOT-netwerk - in samenwerking met Eurojust, Europol en OLAF - en vervolledigt het vorige *GOT-handboek* in het licht van in de praktijk opgedane ervaringen.

Het GOT-netwerk

Het EU-netwerk van nationale deskundigen inzake GOT's (het GOT-netwerk) is in 2005 opgericht ter bevordering van het gebruik van GOT's door praktijkmensen. Iedere lidstaat heeft een of meer nationale deskundigen aangesteld die de justitiële (rechters, openbare aanklagers, ministeries van Justitie) en de rechtshandhavende instanties (politie, ministeries van Binnenlandse Zaken) van een GOT vertegenwoordigen. Op nationaal niveau treden de deskundigen op als contactpunten tot wie praktijkmensen die een GOT willen instellen zich voor advies kunnen wenden. Als leden van het GOT-netwerk zijn zij deskundig inzake de werking van GOT's in hun lidstaat en hebben zij toegang tot informatie betreffende de praktische aspecten van GOT's in andere lidstaten. Het secretariaat wordt sinds 2011 door Eurojust georganiseerd en het bevordert, ondersteunt en stimuleert de activiteiten van het GOT-netwerk.

Indien u contact wilt opnemen met uw nationale deskundige(n) inzake GOT's, kunt u dat via de beschikbare nationale kanalen (intranets, enz.) doen. Mocht u de nodige informatie niet vinden, kunt u een e-mail sturen naar jitsnetworksecretariat@eurojust.europa.eu.

2. Het concept van GOT's en juridisch kader

2.1. Definitie

Een gemeenschappelijk onderzoeksteam is een internationaal samenwerkingsinstrument dat is gebaseerd op een overeenkomst tussen de bevoegde autoriteiten - justitie (rechters, openbare aanklagers, onderzoeksrechters...) en rechtshandhavers - van twee of meer staten, dat voor een beperkte periode en voor een specifiek doel wordt opgericht om in een of meerdere van de betrokken staten strafrechtelijke onderzoeken uit te voeren.

Vergeleken met traditionele vormen van politieke en justitiële samenwerking, hebben GOT's de volgende meerwaarde:

- Met GOT's kunnen informatie en bewijsmateriaal rechtstreeks worden verzameld en uitgewisseld, zonder dat de traditionele kanalen van wederzijdse rechtshulp moeten worden gebruikt. Informatie en bewijsstukken die zijn verzameld overeenkomstig de wetgeving van de staat waarin het team optreedt, kunnen (louter) op basis van de GOT-overeenkomst worden gedeeld; en
- *Gedetacheerde leden* van het team (dat wil zeggen die uit een andere staat komen dan waar het GOT actief is) hebben het recht om aanwezig te zijn bij en deel te nemen aan - binnen de grenzen bepaald door de nationale wetgeving en/of de leider van het GOT - opsporingshandelingen die buiten hun staat van herkomst worden uitgevoerd.

Om deze redenen is het GOT een erg efficiënt en effectief samenwerkingsinstrument dat de coördinatie vergemakkelijkt van onderzoeken en vervolgingen die gelijktijdig in verscheidene staten plaatsvinden.

2.2. Juridisch kader

Het juridisch kader van de EU om GOT's tussen lidstaten in te stellen wordt gevormd door artikel 13 van het Europees Rechtshulpverdrag van 2000¹ en het kaderbesluit betreffende GOT's² van 2002. Tot op heden hebben alle lidstaten een of beide rechtsgronden toegepast.

Het Europees onderzoeksbevel kan niet worden gebruikt voor een verzoek om instelling van een GOT³.

GOT's kunnen ook worden ingesteld op basis van andere internationale instrumenten, in het bijzonder met en tussen de bevoegde autoriteiten van staten buiten de Europese Unie. De volgende instrumenten bevatten een rechtsgrond voor de instelling van GOT's:

- Overeenkomst tussen de Europese Unie en de Republiek IJsland en het Koninkrijk Noorwegen inzake de toepassing van een aantal bepalingen van de overeenkomst van 29 mei 2000 betreffende wederzijdse rechtshulp in strafzaken tussen de lidstaten van de Europese Unie en het bijbehorende protocol van 2001⁴;
- Artikel 5 van de Overeenkomst betreffende de wederzijdse rechtshulp tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten van Amerika⁵;
- Artikel 27 van de Overeenkomst inzake politieke samenwerking voor Zuidoost-Europa⁶, van toepassing tussen een aantal lidstaten (Oostenrijk, Bulgarije, Hongarije, Roemenië, Slovenië) en landen van de Balkan (Albanië, Bosnië en Herzegovina, de voormalige Joegoslavische republiek Macedonië, Moldavië, Montenegro, Servië);
- Artikel 20 van het Tweede Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag inzake wederzijdse rechtshulp⁷;

¹ Overeenkomst betreffende de wederzijdse rechtshulp in strafzaken tussen de lidstaten van de Europese Unie, PB C 197 van 12.07.2000, blz. 1-23. Toegankelijk [hier](#).

² Kaderbesluit van de Raad van 13 juni 2002 inzake gemeenschappelijke onderzoeksteams, PB L 162 van 20.06.2002, blz. 1-3. Toegankelijk [hier](#).

³ Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad van 3 april 2014 betreffende het Europees onderzoeksbevel in strafzaken, PB L 130 van 1.5.2014, blz. 1-36). Toegankelijk [hier](#).

⁴ PB L 26 van 29.01.2004, blz. 3-9.

⁵ PB L 181 van 19.07.2003, blz. 34-42.

⁶ Registratie bij het secretariaat van de Verenigde Naties: Albanië, 3 juni 2009, nr. 46240; zie <http://www.pccseesecretariat.si/>.

⁷ CETS nr. 182; zie <http://www.conventions.coe.int/?lg=fr>.

- Artikel 9 van het Verdrag van de Verenigde Naties tegen de sluikhandel in verdovende middelen en psychotrope stoffen⁸;
- Artikel 19 van het Verdrag van de Verenigde Naties tegen grensoverschrijdende georganiseerde misdaad⁹;
- Artikel 49 van het Verdrag van de Verenigde Naties tegen corruptie¹⁰;
- Bilaterale overeenkomsten tussen de betrokken staten.

Niet alle bovengenoemde instrumenten zijn van toepassing tussen dezelfde staten. Daarom kan het nodig zijn naar verschillende van deze rechtsgronden te verwijzen voor GOT's waar niet-EU-staten bij betrokken zijn. Verder kan de inhoud van de bepalingen inzake GOT's, die van het ene tot het andere instrument kan variëren, rechtvaardigen dat specifieke regelingen - ter aanvulling van het/de toepasselijke instrument(en) - in de GOT-overeenkomst zelf worden opgenomen.

De conclusies van de 10e jaarlijkse vergadering van deskundigen inzake GOT's kunnen worden geraadpleegd om een overzicht te krijgen van de specifieke problemen van GOT's waarbij niet-EU-staten betrokken zijn en van mogelijke oplossingen.

3. Het instellen van een GOT

Praktijkmensen uit de EU die een GOT willen oprichten kunnen probleemloos gebruik maken van deskundig advies en begeleiding door contact op te nemen met de nationale deskundige(n) inzake GOT's in hun lidstaat. Zij kunnen ook de ondersteuning vragen van Eurojust en/of Europol om de geschiktheid van de zaak te beoordelen en te bepalen welke juridische/praktische stappen moeten worden ondernomen om het GOT op te richten¹¹.

3.1. Een GOT voor welke zaak?

3.1.1. Geschikte zaken

EU-instrumenten beschrijven twee specifieke situaties waarin een GOT kan worden opgericht:

- ***Veeleisende grensoverschrijdende onderzoeken:*** een GOT kan worden ingesteld indien *'het onderzoek van een lidstaat naar strafbare feiten moeilijke en veeleisende opsporingen vergt die ook andere lidstaten betreffen;'*
- ***Aan elkaar gerelateerde onderzoeken die gecoördineerd moeten worden:*** een GOT kan worden ingesteld als *'verscheidene lidstaten onderzoeken uitvoeren naar strafbare feiten die wegens de omstandigheden van de zaak een gecoördineerd en gezamenlijk optreden in de betrokken lidstaten vergen.'*

Soortgelijke bepalingen kunnen worden gevonden in een aantal andere, hierboven genoemde instrumenten (overeenkomst inzake politieke samenwerking voor Zuidoost-Azië, RvE-protocol).

⁸ United Nations, Treaty Series, vol. 1582, blz. 95; zie <http://www.unodc.org/unodc/en/commissions/CND/conventions.html>.

⁹ United Nations, Treaty Series, vol. 2225, blz. 209; zie <http://www.unodc.org/unodc/en/commissions/CND/conventions.html>.

¹⁰ United Nations, Treaty Series, vol. 2349, blz. 41; zie <http://www.unodc.org/unodc/en/commissions/CND/conventions.html>.

¹¹ Verdere details over de operationele steun van Eurojust en Europol zijn te vinden in de bijlagen.

3.1.2. Praktische overwegingen

Afgezien van de wettelijke vereisten moet bij de beoordeling van de behoefte aan een GOT rekening worden gehouden met praktische overwegingen, zoals bijvoorbeeld:

- de complexiteit en geavanceerdheid van het criminele netwerk/de activiteiten waarnaar het onderzoek wordt ingesteld,
- het aantal en de complexiteit van de opsporingsmaatregelen die in de betrokken staten moeten worden uitgevoerd, en
- de mate waarin in de betrokken staten raakpunten in het onderzoek bestaan.

In de grote meerderheid van de zaken waarvoor GOT's worden opgericht, vinden parallelle onderzoeken plaats in de betrokken staten. Toch kan het zijn dat niet in alle betrokken staten onderzoeken zijn geopend als een GOT wordt overwogen (maar slechts in één of een aantal ervan). In dergelijke situaties is de eerste stap vaak het openen van nationale onderzoeken in de andere betrokken staten.

Als die al bezig zijn, kan het *respectieve stadium van de nationale onderzoeken* een rol spelen: met name kunnen nationale autoriteiten eerder geneigd zijn om deel te nemen aan een GOT als hun onderzoek zich nog in een relatief vroeg stadium bevindt en als de onderzoeken in andere landen zich in een soortgelijk stadium bevinden.

Als in de zaak raakpunten tussen meer dan twee landen bestaan, wordt ook rekening gehouden met hun *respectieve mate van betrokkenheid*: soms wordt in eerste instantie overeengekomen dat er niet tussen alle betrokken landen een GOT wordt opgericht, maar wel tussen de meest betrokken landen; met anderen wordt dan samengewerkt via wederzijdse rechtshulp.

Indien een of meerdere landen in een later stadium willen toetreden tot het GOT, is het altijd mogelijk de oorspronkelijke overeenkomst te wijzigen.

Tegen deze achtergrond verdient het aanbeveling dat rechtshandhavings- en justitiële instanties van de staten die een GOT willen oprichten elkaar *zo spoedig mogelijk* ontmoeten om de zaak te bespreken, voordat een formeel voorstel wordt gedaan en een overeenkomst wordt bereikt.

Eurojust en Europol kunnen in dit verband een sleutelrol spelen door - tijdens operationele en coördinatievergaderingen - ervoor te zorgen dat de nationale autoriteiten:

- een volledig internationaal beeld van de zaak krijgen,
- de wenselijkheid en de modaliteiten van het openen van parallelle onderzoeken bespreken, met het oog op de instelling van een GOT, en
- de nationale vereisten voor het indienen van een formeel verzoek tot instelling van een GOT verduidelijken (wat in sommige staten een voorwaarde is om er een op te richten)¹².

¹² Zie paragraaf 2 van artikel 13 van de Overeenkomst van 2000 betreffende wederzijdse juridische bijstand in de Europese Unie. In de praktijk moet een formeel schriftelijk verzoek zelden worden ingediend. Specifieke informatie over de nationale uitvoeringswetgeving - inclusief over dit onderwerp - kan worden gevonden in het besloten websitegedeelte voor GOT's (hierna "*JITs restricted area*"), een webplatform dat door het secretariaat van het GOT-netwerk wordt beheerd en waartoe justitiële en rechtshandhavingsinstanties van de EU toegang hebben. Om toegang te krijgen, kunt u een e-mail sturen naar jitsnetworksecretariat@eurojust.europa.eu.

3.2. De GOT-overeenkomst

Om het instellen van GOT's te vergemakkelijken is een modelovereenkomst¹³ opgesteld. Het document kan worden gedownload in alle officiële talen en in een bewerkbare vorm, op de websites van Eurojust en Europol.

De GOT-modelovereenkomst is een gemeenschappelijk *niet-bindend basisdocument* dat praktijkmensen op de specifieke behoeften van een zaak kunnen toesnijden. Bijgevolg worden standaardbepalingen soms aangepast aan de vereisten van de nationale wetgeving of ad-hocregelingen. De modelovereenkomst voorziet ook in een nuttige lijst met daarin de meeste punten die moeten worden aangepakt opdat een GOT zijn activiteiten op een veilige manier kan verrichten.

Meestal wordt in de praktijk het EU-model bij het instellen van GOT's tussen lidstaten gebruikt. Voorts is dit model, met enkele aanpassingen aan de verschillende rechtsgronden, voldoende flexibel gebleken als basis voor besprekingen met niet-EU-staten. Sommige lidstaten hebben ook bilaterale modelovereenkomsten opgesteld die nuttig kunnen zijn bij het anticiperen op vragen die in deze specifieke context kunnen rijzen en waardoor de besprekingen over de inhoud van de GOT-overeenkomst sneller kunnen verlopen.

Nadat een principiële akkoord is bereikt om een GOT in te stellen, kan Eurojust hulp bieden bij het opstellen van de GOT-overeenkomst en het bespreken - via de nationale leden van de betrokken lidstaten - van de clausules die aan de modelovereenkomst moeten worden toegevoegd of daarvan afwijken. Een goede praktijk in dit verband is de modelovereenkomst in een gemeenschappelijke werktal in te vullen en deze pas in de officiële talen van de betrokken lidstaten te vertalen als de partners het eens zijn over de inhoud van het document.

Tijdens de levensduur van het GOT kan de oorspronkelijke overeenkomst in onderlinge overeenstemming tussen de partijen worden gewijzigd indien iets aan de inhoud ervan moet worden veranderd (bijvoorbeeld veranderingen in onderzochte misdrijven, betrokkenheid van een nieuwe partij, samenstelling van het team, doeleinden of verlenging van de duur).

3.3. Structuur van het team

3.3.1. Samenstelling van het team

Iedere partij van de GOT-overeenkomst stelt de volgende personen aan:

- De GOT-leider(s), met name bevoegd voor het toezicht op de activiteiten van het team als het team actief is op het grondgebied van de betrokken staat. De nationale wetgevingen bepalen meestal welke instantie bevoegd is om een GOT in te stellen (in voorkomend geval na een vergunningsregeling) en welke instantie bevoegd is om op te treden als GOT-leider¹⁴.
- De GOT-leden - meestal rechtshandavingsinstanties - die de opsporingsmaatregelen/operationele activiteiten uitvoeren. Als zij aanwezig zijn en deelnemen aan een onderzoek buiten hun staat van herkomst, werken de benoemde leden met de status van "gedetacheerde teamleden".

Een GOT kan worden opgericht tussen de bevoegde autoriteiten van ten minste twee staten. In de praktijk neemt niet zelden een groter aantal partners deel aan GOT's, wat rechtvaardigt dat specifieke regelingen worden getroffen om de uitwisseling van informatie en bewijsmateriaal te vergemakkelijken.

¹³ Resolutie van de Raad betreffende een modelovereenkomst ter instelling van een gemeenschappelijk onderzoeksteam (GOT), PB C 18 van 19.1.2017, blz. 1-9.

¹⁴ Specifieke informatie over de nationale wetgeving op dit punt kan worden gevonden in de *JITs restricted area*.

3.3.2. Deelnemers van het team

In de toepasselijke instrumenten staat, naast de partijen, meestal de facultatieve deelname van “ambtenaren van (andere) lichamen” vermeld; het gaat om EU-organen, nationale leden van Eurojust overeenkomstig artikel 9f van het Eurojust-besluit, personeel van Europol overeenkomstig artikel 6 van het Europol-besluit en personeel van OLAF.

Details over de deelname van Eurojust, Europol of OLAF zijn meestal opgenomen in een specifiek aanhangsel bij de overeenkomst, waarvan een model te vinden is in de GOT-modelovereenkomst.

3.4. Eurojust informeren over de instelling van GOT's

Overeenkomstig lid 5 van artikel 13 van het Eurojust-besluit¹⁵, moet(en) het/de nationale lid/leden van Eurojust van de betrokken lidsta(a)t(en), zelfs al hebben ze de status van deelnemer niet, door hun bevoegde nationale autoriteiten worden geïnformeerd over de instelling van het GOT.

4. De werking van het GOT

4.1. Juridisch kader

Toepasselijke instrumenten omvatten de volgende beginselen inzake operaties van het GOT:

- De activiteiten van het team worden uitgevoerd overeenkomstig de wetgeving van de staat waar het team actief is en onder het toezicht van de door de lidstaat aangestelde leider van het GOT;
- Gedetacheerde leden hebben het recht aanwezig te zijn tijdens het onderzoek, tenzij de teamleider van de staat waar de activiteiten worden verricht daar om specifieke redenen anders over beslist;
- Gedetacheerde leden kunnen met toestemming van de staat waar het team actief is en de staat die hen heeft gedetacheerd, door de teamleider worden belast opsporingshandelingen te verrichten;
- Gedetacheerde leden hebben het recht informatie die beschikbaar is in de staat die hen heeft gedetacheerd, met het team te delen. Indien nodig kunnen zij de bevoegde autoriteiten van de staat vragen om onderzoeken te verrichten volgens de voorwaarden die hun nationale wetgeving in een nationale zaak voorschrijft.

¹⁵ Besluit 2002/187/JBZ van de Raad inzake Eurojust zoals gewijzigd bij Besluit 2009/426/JBZ van de Raad.

Het gebruik van binnen de GOT uitgewisselde informatie (die niet op een andere wijze verkregen had kunnen worden) wordt beperkt door doelbinding: de informatie mag in principe (uitsluitend) worden gebruikt voor het doel waarvoor het team is ingesteld. Het team kan echter instemmen met een uitgebreider gebruik van de informatie, bijvoorbeeld in de GOT-overeenkomst¹⁶.

Gedetacheerde leden worden bij de uitoefening van hun functie in de staat waar het team actief is beschouwd als ambtenaren van deze staat wat betreft strafbare feiten die jegens of door hen worden gepleegd¹⁷.

Tegen deze achtergrond blijkt dat er in de praktijk grote verscheidenheid is in het gebruik van GOT's, wat erop wijst dat het instrument flexibel is en aan de specifieke behoeften van een zaak kan worden aangepast. In een groot aantal gevallen worden onderzoeken eerst parallel door de verschillende betrokken staten verricht en wordt onderling bewijsmateriaal periodiek uitgewisseld. In een tweede stadium detacheert elke staat teamleden ter ondersteuning van een gecoördineerde operationele fase.

4.2. Planning en coördinatie van operationele activiteiten

Om de doelstellingen van GOT's te verwezenlijken, is de effectieve coördinatie van nationale procedures en de planning van onderzoeks- en vervolgingsmaatregelen nodig. Coördinatie en planning vereenvoudigen ook de aanvragen om financiële steun, die gebaseerd zijn op de geraamde kosten van geplande operationele activiteiten.

Om deze redenen hebben praktijkmensen erop gewezen dat deze praktische aspecten binnen het team moeten worden aangepakt en dat overeenstemming moet worden bereikt over specifieke regelingen. Er is een checklist opgesteld zodat getroffen regelingen in een speciaal document kunnen worden opgenomen indien dit nodig wordt geacht (een "operationeel actieplan").

In de praktijk is echter aangegeven dat er een duidelijke voorkeur voor informelere oplossingen is. Periodieke bijeenkomsten - vooral die welke door Eurojust en Europol worden ondersteund - worden als planningsinstrumenten gebruikt. In de conclusies van de vergaderingen zijn de getroffen regelingen terug te zien.

Welk formaat ook de voorkeur krijgt, het is raadzaam besprekingen te houden en indien mogelijk de praktische regelingen over de operationele activiteiten van het team die nog niet in de GOT-overeenkomst zijn opgenomen, vast te leggen. Praktijkmensen wordt dan ook gevraagd bijlage IV van deze praktische gids, met daarin een lijst van in deze context relevante punten, te raadplegen.

Voor meer informatie over de steun die Eurojust, Europol en OLAF tijdens de operationele fase verlenen, kunt u de desbetreffende bijlage van deze praktische gids consulteren.

¹⁶ Op grond van artikel 13, lid 10, van het Europees Rechtshulpverdrag van 2000 kan binnen de GOT uitgewisselde informatie uitzonderlijk worden gebruikt (zonder voorafgaande toestemming van de staat waar de informatie vandaan komt) om een onmiddellijke en ernstige bedreiging van de openbare veiligheid te voorkomen, indien vervolgens een strafrechtelijk onderzoek wordt geopend.

¹⁷ Zie artikel 15 van het Europees Rechtshulpverdrag. Gedetailleerde regels inzake burgerlijke aansprakelijkheid staan in artikel 16 van datzelfde instrument.

5. De afsluiting en beoordeling van het GOT

Een GOT wordt ingesteld voor een beperkte periode die zo nodig kan worden verlengd indien de partners daartoe samen hebben besloten. Het is raadzaam dat de partners tijdig overleggen en samenwerken over een mogelijke verlenging ter voorkoming van onderbrekingen in het samenwerkingskader. Eenzijdige beslissingen om de bestaande GOT te verlaten moeten zo mogelijk worden vermeden.

Speciale aandacht moet gaan naar situaties waarin door verschillende tijdpaden de bevoegde autoriteiten van een staat hun onderzoek moeten afronden - en daarom hun deelname aan een GOT moeten stopzetten - terwijl er bij de andere partners nog steeds behoefte is om samen te werken. Op basis van de ontvangen feedback moet op deze kwestie toereikend worden geanticipeerd en moeten er ad-hoc oplossingen worden gevonden.

Ten laatste vóór de afsluiting van het GOT¹⁸ moet onder de teampartners worden nagedacht over het regelen van de rechterlijke bevoegdheid en de praktische stappen die daarmee samenhangen (bijvoorbeeld de herziening van de omvang van de respectieve procedures, het delen en/of mogelijk overdragen van rechterlijke bevoegdheid, enzovoort), al kunnen de getroffen regelingen worden toegepast nadat het GOT is afgesloten.

Het is van cruciaal belang dat het GOT door de betrokken partijen wordt geëvalueerd om de kennis te vergroten en het instrument beter te laten werken. Er is een GOT-evaluatieformulier ontwikkeld om praktijkmensen hierbij te helpen. Als de duur waarvoor het GOT is opgericht bijna is verstreken, worden praktijkmensen aangemoedigd om deze evaluatie samen uit te voeren, idealiter tijdens een speciale vergadering. De evaluatie is verplicht voor GOT's die financiële steun van Eurojust hebben ontvangen. Gedetailleerde informatie en hulp bij het evalueren van GOT's en de steun die praktijkmensen kunnen krijgen, vindt u hier.

¹⁸ Deze kwestie dient mogelijk op een vroeger moment te worden onderzocht, aangezien zij het verloop van het onderzoek en de operationele fase kan beïnvloeden (bijvoorbeeld de uitvoering van Europese aanhoudingsbevelen).

BIJLAGEN

Bijlage I - Veelgestelde vragen

1. Wat zijn de belangrijkste praktische stappen bij de oprichting van een GOT?

Voor een GOT moeten in de eerste plaats de bevoegde autoriteiten van de betrokken staten een *gemeenschappelijk doel en belang* hebben als ze een dergelijk samenwerkingskader oprichten, wat veronderstelt dat de raakpunten van het onderzoek in de verschillende staten zijn vastgesteld en geverifieerd. In de meeste gevallen verloopt dit proces door middel van het uitwisselen en analyseren van informatie tussen de nationale rechtshandhavingsautoriteiten met de hulp van Europol, indien van toepassing.

In een tweede fase moeten de daarvoor bevoegde autoriteiten in de betrokken staten overeenstemming bereiken om een GOT op te richten. Praktijkmensen kunnen in de *JITs restricted area* een overzicht van de nationale regels in dit verband vinden. In de meeste lidstaten vereist de beslissing de betrokkenheid van een vervolgende of rechterlijke autoriteit (soms met de voorafgaande toestemming van een centrale autoriteit). De beslissing moet mogelijk (maar in de praktijk gebeurt het zelden) worden voorafgegaan door het sturen van een officieel verzoek tot instelling van een GOT.

Als men van mening is dat een GOT de geschikte samenwerkingsoptie is, kan het opstellen van de overeenkomst beginnen, vaak met de hulp van Eurojust. Om te voorkomen dat het onderzoek vertraging oploopt of het elan verloren gaat, is het nodig speciale moeite en aandacht te besteden aan de snelle voltooiing van dit proces. Om de besprekingen te vereenvoudigen dienen met name de inhoud van de overeenkomst beknopt te zijn en voor zover mogelijk onnodige details achterwege te worden gelaten (gedetailleerde samenvattingen van behandelde zaken in het onderdeel *doelstellingen* moeten bijvoorbeeld worden vermeden).

Zie ook punten 3.1 en 3.2 van de praktische gids

2. Vereisen GOT-zaken meer tijd en middelen dan andere grensoverschrijdende zaken?

GOT's worden gebruikt bij complexe grensoverschrijdende onderzoeken die op zich voldoende tijd en middelen op nationaal niveau vergen. Zoals reeds vermeld (zie vraag 1 hierboven) moet het opstellen van de overeenkomst zo snel mogelijk gebeuren om vertraging in de werkzaamheden te vermijden.

Er zijn geen meldingen ontvangen van gevallen waarin door GOT's ondersteunde onderzoeken langer duren dan andere grensoverschrijdende zaken en in dit opzicht wordt de flexibiliteit van het GOT meestal geacht het onderzoek te versnellen. Verder zijn er geen meldingen ontvangen dat GOT's meer financiële of personele middelen vereisen dan het geval is in andere grensoverschrijdende zaken.

Operationele vergaderingen en de deelname van gedetacheerde leden van het GOT kunnen extra kosten met zich brengen (reis en verblijf), waarvoor de steun van Eurojust en Europol kan worden gevraagd (zie bijlage II hieronder).

Zie ook punt 4.1 van de praktische gids

3. Zijn GOT's geschikt voor dringende gevallen?

Als zij eenmaal zijn opgericht, bieden GOT's een flexibel kader waarin realtime samenwerking tussen bevoegde instanties mogelijk is en de uitvoering van dringende operaties vergemakkelijkt wordt; met name gecontroleerde afleveringen, gelijktijdige en gecoördineerde werkzaamheden en het onderzoek naar belangrijke internationale incidenten.

Als een dringend optreden noodzakelijk is voordat het GOT is opgericht (bijvoorbeeld arrestaties of gecontroleerde afleveringen die niet konden worden uitgesteld), zijn het begin van samenwerking via andere kanalen (uitwisseling van informatie door de politie en/of wederzijdse rechtshulp) en de instelling van een GOT op een later tijdstip, mogelijke opties.

Zie ook punten 3.1, 3.2 en 4.2 van de praktische gids

4. Heeft een GOT een “leidend land”?

De instelling en de werking van een GOT zijn het gevolg van een onderlinge overeenkomst tussen nationale autoriteiten. De samenwerking is op voet van gelijkheid en derhalve staat de GOT-samenwerking de uitoefening van bevoegdheden van rechtshandavings- en gerechtelijke autoriteiten overeenkomstig de nationale wetgeving, niet in de weg.

In de praktijk kunnen partijen overeenkomen dat een van hen, bijvoorbeeld de staat die het meest wordt getroffen of het meest volledige beeld van de activiteiten van de georganiseerde misdaadbende heeft, eerder het voortouw neemt en/of de samenwerking tussen de nationale autoriteiten feitelijk organiseert. Een dergelijke regeling kan nuttig zijn om binnen het GOT een goede coördinatie te verzekeren, met volledige inachtneming van de prerogatieven van de nationale autoriteiten.

Zie ook punt 3.3 van de praktische gids

5. Is de betrokkenheid van Eurojust of Europol bij een GOT verplicht? Wat is vereist om in aanmerking te komen voor EU-steun? Kunnen andere instanties deelnemen?

De deelname van Eurojust en/of Europol aan een GOT is optioneel. Nationale autoriteiten beslissen of ze steun van hen wensen te ontvangen (voor een overzicht van de steun, zie bijlage II).

Om als GOT in aanmerking te komen voor financiering van Eurojust, moeten de nationale leden van Eurojust van de betrokken lidsta(a)t(en) uitgenodigd worden om aan de activiteiten ervan deel te nemen. Dat aan deze vereiste is voldaan, wordt bevestigd door het aankruisen van het desbetreffende vakje in het aanvraagformulier. Idealiter is deze uitnodiging in een specifieke document opgenomen (bijvoorbeeld de bijlage bij de GOT-overeenkomst in verband met de rol van de deelnemers, een clause in de overeenkomst zelf of een vermelding in de aan Eurojust verstrekte informatie overeenkomstig artikel 13, lid 5, van het Eurojust-besluit enzovoort).

De toepasselijke EU- en internationale instrumenten verwijzen over het algemeen ook naar de deelname van “andere organen” aan het GOT. Naast Eurojust en Europol, is OLAF tot dusver de enige andere bij een GOT betrokken instantie.

Zie ook punt 3.3.2 en punt 3.4 van de praktische gids

6. Moeten in alle betrokken staten interne onderzoeken bezig zijn voor de oprichting van een GOT?

EU-instrumenten vereisen niet uitdrukkelijk dat nationale onderzoeken bezig zijn in alle betrokken staten als een GOT wordt opgericht.

In de twee situaties waarnaar in punt 3.1.1 wordt verwezen, verwijst er maar één (*aan elkaar gerelateerde onderzoeken die gecoördineerd moeten worden*) naar het bestaan van parallelle procedures, terwijl in de andere (*veeleisende grensoverschrijdende onderzoeken*) het feit dat een onderzoek gaande is in een van de betrokken staten blijkbaar voldoende is. Verder blijkt uit de analyse van de uitvoeringswetgeving dat in sommige lidstaten het in werking stellen van een nationaal onderzoek geen voorwaarde is om een GOT op te kunnen richten¹⁹.

In de meeste gevallen worden echter reeds parallelle procedures gevoerd als het GOT wordt opgericht.

Zie ook punt 3.3 van de praktische gids

¹⁹ Specifieke informatie over de nationale uitvoeringswetgeving - ook over deze kwestie - kan worden gevonden in de *JITs restricted area*.

7. Moet iedere partij bij de overeenkomst een GOT-leider aanstellen?

De bestaande instrumenten inzake GOT's zeggen niet of iedere partij bij de overeenkomst een leider moet aanstellen. Ze vermelden echter dat *“de leider van het team een vertegenwoordiger van de bevoegde autoriteit moet zijn die deelneemt aan de strafrechtelijke onderzoeken van de lidstaat waarin het team actief is”*, waaruit kan blijken dat ten minste één GOT-leider moet worden aangesteld voor elk van de staten waarin het team actief is. Dit is inderdaad de gang van zaken in de meerderheid van de gevallen.

Zie ook punt 3.3.1 van de praktische gids

8. Kunnen voor eenzelfde staat verscheidene GOT-leiders worden aangesteld?

De bestaande instrumenten inzake GOT's vermelden niet of iedere partij slechts één leider moet aanstellen.

In de praktijk is het mogelijk om in lidstaten waar zowel een onderzoeksrechter als een officier van justitie bij dezelfde zaak zijn betrokken, twee GOT-leiders aan te stellen.

Een probleem kan rijzen als de strafbare feiten die door het GOT worden onderzocht het voorwerp uitmaken van verschillende aan elkaar gerelateerde onderzoeken die binnen dezelfde staat door verschillende autoriteiten worden verricht. Deze situatie kan mogelijk de efficiëntie van het team aantasten als de verantwoordelijke autoriteiten van mening verschillen over de zaak. Waar mogelijk moet daarom de coördinatie van de (onderling verbonden) onderzoeken op nationaal niveau worden gewaarborgd voordat het GOT wordt opgericht, zodat er maar één leider wordt aangesteld voor iedere betrokken deelnemende staat.

Zie ook punt 3.3.1 van de praktische gids

9. Kunnen andere personen dan rechtshandhavings- of justitiële autoriteiten bij acties van een GOT worden betrokken?

Zoals bij andere onderzoeken kunnen bijdragen van personen die geen rechtshandhavings- of justitiële autoriteit zijn, nuttig zijn voor de beslechting van de zaak (bijvoorbeeld forensisch deskundigen of niet-gouvernementele organisaties, in het bijzonder voor slachtofferhulp). Als een dergelijke deelname wordt overwogen, kan het nuttig zijn de kwestie met de partners te bespreken als het GOT wordt opgericht.

Als ze gedetacheerd worden, kunnen GOT-leden door de GOT-leider van de staat waarin het team actief is, opgedragen worden opsporingsmaatregelen uit te voeren. Dit verklaart waarom in de praktijk GOT-leden ambtenaren zijn die dergelijke maatregelen kunnen uitvoeren in de staat die hen heeft gedetacheerd.

Zie ook punt 3.3.1 van de praktische gids

10. Hoe worden informatie en bewijsmateriaal binnen een GOT uitgewisseld? Hoe komt deze uitwisseling tot uiting in de nationale procedures?

EU- en internationale instrumenten regelen voor GOT-leden hoofdzakelijk de *toegang* tot en het *gebruik* van door het team verzamelde informatie en bewijsstukken, niet de voorwaarden die gelden voor de *uitwisseling* van die informatie/bewijsstukken. Daarom moeten de leiders en de leden van het GOT de nationale wetgeving en de gangbare praktijk volgen.

Uit ervaring blijkt dat er bij praktijkmensen een sterke voorkeur is voor informele communicatiekanalen. Op het gebied van gegevensbescherming en veiligheid is het gebruik van SIENA²⁰ aan te raden of, bij wijze van alternatief, Eurojusts specifieke apparatuur en beveiligde elektronische post die in het kader van het GOT-financieringsprogramma ter beschikking is gesteld. Verder moet de bescherming van persoonsgegevens tussen de GOT-partners worden aangepakt, rekening houdend met het toepasselijk EU-kader²¹.

Zie ook punt 4 van de praktische gids

²⁰ De applicatie voor veilige informatie-uitwisseling (SIENA - Secure Information Exchange Network Application) is een instrument dat door Europol is ontwikkeld voor snelle, veilige en gebruiksvriendelijke communicatie en uitwisseling van operationele en strategische informatie en inlichtingen over georganiseerde misdaad.

²¹ Zie Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad (PB L 119 van 4.05.2016, blz. 89).

11. Hoe kunnen informatie en bewijsmateriaal van vóór de oprichting van het GOT worden uitgewisseld?

In de praktijk wordt deze kwestie op verschillende manieren aangepakt: uitwisseling van verzoeken om wederzijdse rechtshulp, spontane uitwisseling van bestaand bewijsmateriaal (artikel 7 van het Europees Rechtshulpverdrag van 2000), enzovoort. In de meeste gevallen echter, om efficiënt te zijn, geven GOT-partners aanvankelijk in de GOT-overeenkomst aan dat dit bewijsmateriaal zal worden uitgewisseld binnen het kader van de GOT-overeenkomst zelf.

Zie ook punt 4 van de praktische gids

12. Onder welke voorwaarden is het door een GOT verzamelde bewijs toelaatbaar voor de nationale rechterlijke instanties?

Toepasselijke instrumenten bepalen dat het team zijn operaties uitvoert overeenkomstig de wet van de staatt waarin het op dat specifieke moment actief is. Toepasselijke instrumenten geven echter niet aan dat bewijs dat door het team onder deze omstandigheden wordt verzameld, op zich toelaatbaar is voor de nationale rechtbanken van de betrokken staten.

De kwestie is geregeld bij nationale wetgeving; voor praktijkmensen staat hiervan een overzicht in de *JITs restricted area*. In de praktijk staat de toelaatbaarheid van bewijs dat in het kader van het GOT is verzameld zelden ter discussie: door de flexibiliteit van het GOT kan heel vaak - al op het moment dat het bewijs wordt verzameld - op mogelijke toelaatbaarheidskwesties worden geanticipeerd en kunnen de nodige voorzieningen worden getroffen. In dit verband kan het nuttig zijn een leider of lid van het GOT de verantwoordelijkheid te geven zich met toelaatbaarheidskwesties bezig te houden - zoals in de modelovereenkomst wordt gesuggereerd - en hem de steun van GOT-deskundigen en/of Eurojust te bieden.

Zie ook punt 4 van de praktische gids

13. Hoe kunnen openbaarmakingsvereisten uit de nationale wetgevingen van de GOT-partners worden toegelicht?

Een meerwaarde die GOT's bieden in vergelijking met verzoeken om wederzijdse rechtshulp, is de mogelijkheid tot het rechtstreeks delen van informatie tussen GOT-leden.

Nationale wetgevingen kunnen echter verschillen wat betreft:

- de mate waarin de ontvangen informatie kan (of moet) worden opgenomen in de procedure en als bewijsmateriaal in de rechtbank dient; en
- de mate waarin deze informatie mag (of moet) worden bekendgemaakt aan belanghebbende partijen en de procedurefase waarin deze openbaarmaking moet plaatsvinden.

Het niet volledige besef van GOT-partners van het toepasselijk recht in de andere betrokken lidstaten kan een negatieve invloed hebben op de doeltreffendheid van het onderzoek en/of de vervolging.

Om de werking van het GOT te vergemakkelijken, kan het raadzaam zijn tijdens de oprichtingsfase de toepasselijke nationale regels te verduidelijken. Praktijkmensen kunnen informatie over de nationale wetgevingen op dit vlak raadplegen in de *JITs restricted area*. Het is gebruikelijk ook een kopie of een samenvatting van de binnenlandse wetgevingen in een bijlage bij de overeenkomst te voegen.

Zie ook punt 4 van de praktische gids

14. Hoe wordt bewijsmateriaal dat is verkregen via wederzijdse rechtshulp gedeeld binnen een GOT?

Aangezien een GOT alleen actief kan zijn op het grondgebied van de staten die partij zijn bij de overeenkomst, zal samenwerking met andere staten via wederzijdse rechtshulp worden gezocht (of door gebruik te maken van een instrument waarmee uitvoering wordt gegeven aan het beginsel van wederzijdse erkenning).

In de praktijk, aangezien verzameld bewijsmateriaal vaak van belang is voor alle partijen, werken de partijen van het GOT doorgaans met elkaar samen, hoewel het verzoek door een van hen formeel is ingediend.

Om ervoor te zorgen dat verzameld bewijsmateriaal binnen het GOT beschikbaar wordt gesteld, verdient het aanbeveling een clause in de overeenkomst op te nemen dat indien een verzoek tot wederzijdse rechtshulp naar een staat moet worden gestuurd die geen partij is bij het GOT, de toestemming van de aangezochte staat zal worden gevraagd om het bij de uitvoering van het verzoek verkregen bewijsmateriaal met de andere GOT-partijen te delen.

Zie ook punt 4 van de praktische gids

15. Sluit de GOT het gebruik van andere instrumenten voor politieke en justitiële samenwerking uit?

GOT's vergemakkelijken het verzamelen en uitwisselen van inlichtingen en bewijsmateriaal, wat in principe zou moeten uitsluiten dat justitiële samenwerkingsinstrumenten met hetzelfde doel en bereik (in het bijzonder wederzijdse rechtshulp) tussen de partijen worden gebruikt.

Zoals reeds vermeld wordt de samenwerking binnen een GOT vaak gecombineerd met het gebruik van wederzijdse rechtshulp ten aanzien van staten "buiten" het GOT. Voorts betekent de instelling van een GOT niet dat instrumenten met een ander doel en bereik niet worden gebruikt (met name de overlevering van een persoon, zoals in het *Europees aanhoudingsbevel*).

Wat betreft andere instrumenten van samenwerking of wederzijdse erkenning, kan het bestaan van parallelle procedures de facto het belang om deze te gebruiken beperken, aangezien de meeste betrokken maatregelen door iedere partij via nationale procedures kunnen worden uitgevoerd (bijvoorbeeld de uitvoering van een bevroeringsbeslissing). Er wordt hierbij echter geen uniforme praktijk gevolgd, en in een gegeven situatie kan het gebruik van andere instrumenten - waarvan geen enkele in de context van een GOT uitdrukkelijk uitgesloten wordt - nuttig blijken te zijn.

Zie ook punt 3.1.2 van de praktische gids

Bijlage II - Steun van EU-agentschappen/instanties aan GOT's

De deelname van EU-agentschappen en -instanties wordt specifiek geregeld door EU-instrumenten inzake GOT's en is in de praktijk te vinden in een aanhangsel bij de GOT-overeenkomst.

In de praktijk geniet de overgrote meerderheid van GOT's de steun van EU-agentschappen. Voorts worden de hieronder beschreven verschillende vormen van steun niet als elkaar uitsluitend, maar als complementair beschouwd: uit de feedback van praktijkmensen blijkt de meerwaarde voor het onderzoek van een "inter-agentschappen"-aanpak, waarbij EU-agentschappen en -instanties op gecoördineerde wijze bijdragen aan het GOT.

1. Eurojust

1.1. Missie en mandaat

Om hun doelstellingen te bereiken vereisen GOT's de adequate coördinatie van onderzoeken en vervolgingen; de kerntaak van Eurojust is dit te faciliteren.

Eurojust is het justitieel samenwerkingsteam van de Europese Unie. Onder zijn bevoegdheid vallen, te vergelijken met het mandaat van Europol, de belangrijkste vormen van georganiseerde misdaad, zware criminaliteit en terrorisme. Voor andere soorten delicten kan Eurojust op verzoek van een lidstaat ook helpen bij onderzoeken en vervolgingen.

Eurojust kan bijstand verlenen bij procedures die door de bevoegde autoriteiten van de lidstaten worden uitgevoerd. Op verzoek van een lidstaat kan Eurojust helpen bij onderzoeken en vervolgingen waarbij die bepaalde lidstaat en een niet-lidstaat betrokken zijn, als een samenwerkingsovereenkomst is afgesloten of als aangetoond is dat het van wezenlijk belang is dat die bijstand wordt verleend.

De specifieke rol van Eurojust inzake GOT's komt tot uitdrukking in zijn wettelijk kader:

- *Informatie over door lidstaten opgerichte GOT's (zie ook punt 3.4 van de praktische gids)*
- *Verzoek tot instelling van een GOT:* Eurojust, dat via zijn nationale leden of als college optreedt, kan de bevoegde autoriteiten van een lidstaat vragen een GOT in te stellen;
- *Het recht om deel te nemen:* Nationale leden hebben het recht om deel te nemen aan GOT's, inclusief aan het instellen ervan, wat hun eigen lidstaat betreft;
- *Deelname en GOT-financiering van Eurojust:* Nationale leden of hun plaatsvervangers of medewerkers worden uitgenodigd om deel te nemen aan GOT's waarin hun lidstaten waaraan communautaire financiering wordt verleend, betrokken zijn.

1.2. Deelname van de nationale leden van Eurojust aan het GOT

Eurojust kan assistentie verlenen aan een GOT op basis van zijn algemene taken en doelstellingen. Overeenkomstig artikel 9f van het Eurojust-besluit wordt zijn deelname in de meeste gevallen echter formeel vastgelegd om duidelijkheid te scheppen over het toepasselijk kader.

Details over de deelname van nationale leden zijn in de meeste gevallen niet opgenomen in de GOT-overeenkomst zelf, maar in een specifiek aanhangsel, dat voor elk geval aangeeft of zij namens Eurojust handelen of als nationale bevoegde autoriteit.

Alhoewel artikel 9f expliciet verwijst naar de deelname van nationale leden aan GOT's die zijn opgericht tussen EU-lidstaten, kunnen nationale leden ook deelnemen aan GOT's waarbij ook niet-EU-staten zijn betrokken, als dat krachtens hun nationale wetgeving is toegestaan.

1.3. De steun van Eurojust aan GOT's

- *Oprichtingsfase*

In de regel helpen de nationale bureaus van Eurojust potentiële GOT-partijen vanaf het eerste contact met hun plaatselijke autoriteiten bij de beoordeling of een zaak geschikt is om een GOT op te richten. Vaak blijkt de noodzaak een GOT in te stellen in de loop van een coördinatievergadering (dat wil zeggen een vergadering tussen bevoegde nationale autoriteiten, door Eurojust georganiseerd en gefinancierd ter bevordering en totstandkoming van een overeenkomst inzake onderlinge samenwerking en/of de coördinatie van onderzoeken en vervolgingen). Deze noodzaak kan zich voordoen:

- omdat raakpunten zijn vastgesteld tussen bestaande parallelle procedures, of
- als discussies leiden tot het openen van onderzoeken in (een) lidsta(a)t(en) waarin onderzoeken nog niet zijn begonnen (in dergelijke gevallen kan Eurojust bijvoorbeeld de overdracht van bewijsmateriaal vergemakkelijken, zodat de ontvangende autoriteit een procedure kan inleiden).

Als eenmaal een principiële akkoord over de oprichting van een GOT is bereikt, kan Eurojust bijstand verlenen bij het opstellen van de GOT-overeenkomst en het bespreken - via de betrokken nationale bureaus - van de belangrijkste bepalingen. Bij de ondertekening van de GOT-overeenkomst bij Eurojust wordt de mogelijkheid geboden, als dit in een eerdere fase nog niet is gebeurd, de eerste concrete stappen in de GOT-samenwerking te bespreken.

- *Operationele fase*

Tijdens de operationele fase kan Eurojust specifieke hulp bieden bij alle praktische en juridische kwesties aangaande de werking van het GOT, zoals openbaarmaking, toelaatbaarheid van het bewijs, betrokkenheid van gedetacheerde leden, coördinatie tussen GOT-partners enzovoort.

Tijdens de operationele fase kan Eurojust zijn coördinatiecentrum gebruiken, wat de realtime uitwisseling van informatie tijdens gezamenlijke acties en de afwikkeling van alle daarmee verbonden juridische en praktische kwesties vergemakkelijkt.

Als onderdeel van zijn operationele steun verstrekt Eurojust financiering voor activiteiten van GOT's, inclusief de vergoeding van:

- reis- en verblijfskosten (operationele vergaderingen, deelname aan onderzoeksmaatregelen die buiten de staat van herkomst worden uitgevoerd);
- tolk-en vertaalkosten; en
- kosten voor het vervoer van bewijsmateriaal en/of in beslag genomen goederen.

Eurojust verstrekt aan GOT's ook laptops met beveiligde verbindingen, beveiligde mobiele telefoons (inclusief communicatiekosten), mobiele scanners en printers.

Meer informatie treft u aan in de [GOT-financieringsgids](#) op de website van Eurojust.

- *Afsluiting van het GOT en follow-up*

Als hieraan nog niet in een eerdere fase is gedacht, kan Eurojust ook helpen bij het regelen van de rechterlijke bevoegdheden en daarmee samenhangende maatregelen. De evaluatie van het GOT kan vergemakkelijkt worden door tijdens evaluatievergaderingen een platform en hulp aan te bieden of te zorgen voor faciliteiten voor videoconferenties. GOT-financiering kan ook worden gebruikt voor het financieren van evaluatievergaderingen in de betrokken staten.

2. Europol

2.1. Missie en structuur van Europol

Europol is bevoegd voor georganiseerde misdaad, terrorisme en andere vormen van ernstige criminaliteit waarbij twee of meer lidstaten getroffen worden op een wijze die een gemeenschappelijke aanpak van de lidstaten noodzakelijk maakt, gezien de omvang, de ernst en de gevolgen van de strafbare feiten.

Europol ondersteunt de rechtshandavingsinstanties van de lidstaten dankzij zijn unieke informatie- en analysecapaciteiten en de deskundigheid van meer dan 700 personeelsleden bij het identificeren en volgen van de gevaarlijkste criminele en terroristische netwerken in de Europese Unie.

De lidstaten en de niet-EU-partners van Europol hebben ongeveer 150 verbindingssambtenaren bij het hoofdkantoor van Europol gedetacheerd. Zij staan in voor een snelle en doeltreffende samenwerking op basis van persoonlijke contacten en wederzijds vertrouwen. Zij werken actief samen met het personeel van Europol, ondersteunen het analytische werk van dat personeel en vergemakkelijken de uitwisseling van strategische en operationele informatie.

De verbindingssambtenaren nemen deel aan operationele vergaderingen en coördineren/organiseren gecontroleerde afleveringen en grensoverschrijdende observaties met een 24/7 oproepsysteem. De verbindingssambtenaren van Europol hebben ook een adviserende rol en onderhouden contact met hun nationale deskundigen ter ondersteuning van het opzetten van GOT's.

Ter bevordering van de samenwerking financiert Europol sinds 2010 de dienstreizen van deskundigen van bevoegde autoriteiten in de lidstaten en derde staten voor hun deelname aan de operationele vergaderingen van Europol, waar onder andere de geschiktheid van een GOT in een internationale zaak een van de discussiepunten kan zijn.

2.2. Rechtsgrond - de deelname van Europol aan GOT's

Personeelsleden van Europol kunnen in een ondersteunende functie deelnemen aan GOT's. Het personeel van Europol kan, binnen de grenzen van het nationale recht van de lidstaten waar een GOT optreedt en overeenkomstig de regeling, medewerking verlenen bij alle activiteiten en informatie uitwisselen met alle leden van het GOT. Het personeel van Europol zal aan geen enkele dwangmaatregel deelnemen.

2.3. De operationele ondersteuning van Europol aan GOT's

De meerwaarde van Europol bij het ondersteunen van GOT's geldt niet alleen in de voorbereidende fase van een GOT; Europol is in alle fasen van een GOT even nuttig.

- *Oprichtingsfase*

De capaciteiten van Europol zijn bijzonder geschikt voor de beoordeling van een zaak, aangezien de beschikbare inlichtingen en informatie over een mogelijke GOT-zaak kunnen worden getoetst aan de databanken van Europol, waardoor verdere dwarsverbanden in kaart worden gebracht en de analisten van Europol zich een volledig beeld van de zaak kunnen vormen, in plaats van deze enkel vanuit nationaal perspectief te beoordelen.

Europol bevindt zich derhalve in een uitstekende positie om:

- Het internationale beeld (door middel van informatie-uitwisseling en analyse) te verstrekken
- De geschikte ondersteuning vast te stellen (ter verbetering van het inlichtingenbeeld door middel van deskundigheid en kennis)
- Bij te dragen tot het opstellen van de GOT-overeenkomst en -regeling, het opstellen van het operationele actieplan en/of het faciliteren van de discussie over tactische en technische stappen in een onderzoek

- *Operationele fase*

Door te werken met verschillende systemen voor de gegevensverzameling en -verwerking van en het hosten van het netwerk van de verbindingssambtenaren van de lidstaten en alle derde staten en organisaties waarmee het een samenwerkingsovereenkomst heeft afgesloten, heeft Europol de middelen ter beschikking om te zorgen voor:

- Snelle toegang tot relevante informatie die beschikbaar is in andere staten dan die waar het GOT actief is
- De uitwisseling van informatie tussen deelnemers/betrokken partijen via een speciaal beveiligd netwerk (SIENA)
- Logistieke, analytische en forensische ondersteuning

Tijdens de operationele fase kan Europol helpen met alle kwesties van praktische aard en inzake coördinatie die voortvloeien uit de werking van het GOT en de informatie-uitwisseling in het team.

In deze fase biedt Europol regelmatig het gebruik van zijn beveiligde operationele centrum aan, gevestigd in zijn hoofdkwartier, zodat snelle real-time coördinatie tussen alle betrokken partijen mogelijk is, en zorgt het voor directe steun ter plaatse door een aantal technische instrumenten die het GOT kan gebruiken, ter beschikking te stellen.

Op verzoek kan Europol ter plaatse analisten en deskundigen inzetten ter ondersteuning van aan de gang zijnde onderzoeken en operaties in lidstaten en derde staten, en toegang op afstand verschaffen tot het beveiligde netwerk van Europol buiten de gebouwen van de organisatie (mobiel kantoor, forensische instrumenten enzovoort).

De meest voorkomende analytische producten die Europol levert, zijn verslagen over kruiscontroles (CMR's - cross-match reports), operationele analyseverslagen (OAR's - operational analysis reports) en technische analyserapporten.

- *Afsluiting van het GOT en follow-up*

Europol biedt zijn faciliteiten aan bij de afsluiting van een internationaal onderzoek of de ontbinding van een GOT door te helpen bij de evaluatie, goede praktijken te delen en een verslag op te stellen met opgedane ervaringen voor toekomstige zaken.

Activiteiten van betrokken lidstaten kunnen opnieuw worden gefinancierd in de loop van een operationele vergadering, met name ter ondersteuning van nieuwe onderzoeken die zijn gestart als gevolg van het GOT.

3. OLAF

3.1. Missie en mandaat

De missie van het Europees Bureau voor Fraudebestrijding (OLAF) is drievoudig:

- het beschermt de financiële belangen van de Europese Unie door onderzoek te doen naar fraude, corruptie en andere illegale activiteiten;
- het constateert en onderzoekt ernstige zaken in verband met de uitvoering van werkzaamheden in dienstverband van leden en personeelsleden van de instellingen, organen, bureaus of agentschappen van de EU die kunnen leiden tot strafrechtelijke of tuchtprocedures; en
- het ondersteunt instellingen, organen, bureaus of agentschappen van de EU, in het bijzonder de Europese Commissie, bij de ontwikkeling en tenuitvoerlegging van de wetgeving en het beleid inzake fraudebestrijding.

OLAF heeft budgettaire en administratieve autonomie die het operationeel onafhankelijk moeten maken.

OLAF krijgt steeds meer informatie over mogelijke fraude en onregelmatigheden uit velerlei bronnen. In de meeste gevallen komt deze informatie voort uit controles uitgevoerd door de personen die verantwoordelijk zijn voor het beheer van de EU-middelen binnen de Europese instellingen, organen, bureaus of agentschappen in de lidstaten.

Een door OLAF ontvangen beschuldiging wordt een eerste keer beoordeeld om na te gaan of de bewering onder de bevoegdheid van OLAF valt en of deze beantwoordt aan de criteria voor het openen van een onderzoek.

Een fraudeonderzoek van OLAF kan in een van de volgende drie categorieën worden geopend:

Interne onderzoeken: Interne onderzoeken zijn administratieve onderzoeken binnen de instellingen en organen van de EU met als doel het opsporen van fraude, corruptie en andere illegale activiteiten die de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen in het gedrang brengen, inclusief ernstige zaken in verband met de uitvoering van werkzaamheden in dienstverband.

Externe onderzoeken: Externe onderzoeken zijn administratieve onderzoeken buiten de instellingen en organen van de EU om fraude of ander onregelmatig gedrag door natuurlijke of rechtspersonen op te sporen.

Coördinatiezaken: OLAF draagt bij aan onderzoeken van nationale autoriteiten of andere diensten van de Gemeenschap door het verzamelen en het uitwisselen van informatie en contacten te vergemakkelijken.

3.2. Rechtsgrond voor de deelname van OLAF aan een GOT

Het personeel van OLAF kan in een ondersteunende functie deelnemen aan GOT's die zijn opgericht op gebieden van criminaliteit die onder de bevoegdheid van OLAF vallen. Personeelsleden van OLAF kunnen binnen de grenzen van de OLAF-wetgeving²² bij alle activiteiten helpen en informatie uitwisselen met alle leden van het GOT.

De deelname van OLAF aan een GOT is vastgelegd in een regeling die is ondertekend tussen de directeur-generaal van OLAF en de bevoegde autoriteiten van de lidstaten die deelnemen aan het GOT. De regeling moet worden ondertekend als bijlage bij de GOT-overeenkomst.

Personeel van OLAF dat aan het GOT deelneemt, kan bewijsmateriaal helpen verzamelen en deskundigheid bieden aan de teamleden, overeenkomstig de OLAF-wetgeving en met inachtneming van de nationale wetgeving van de lidstaat waar het team actief is.

OLAF kan iedere bijstand en deskundigheid verlenen die volgens de teamleider nodig is om de doelstellingen van het GOT te bereiken. Dit kan onder andere administratieve, documentaire en logistieke ondersteuning zijn, strategische, technische en forensische steun, en tactische en operationele expertise en advies aan de leden van het team, op verzoek van de teamleider(s).

OLAF-personeel zal geen enkele dwangmaatregel uitvoeren. Deelnemende personeelsleden van Europol kunnen echter, onder leiding van de teamleider(s), aanwezig zijn bij de operaties van het GOT, om de teamleden die dwangmaatregelen uitvoeren ter plaatse advies en bijstand te verlenen, mits daartegen op nationaal niveau in de lidstaat waar het team actief is geen wettelijke bezwaren bestaan.

²² Oppericht krachtens Beschikking 1999/352/EG van de Commissie, EGKS, Euratom van 28 april 1999 houdende oprichting van het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF), laatstelijk gewijzigd bij Besluit (EU) 2015/512 van de Commissie van 25 maart 2015 en overeenkomstig het mandaat dat haar is gegeven door Verordening (EU, Euratom) nr. 883/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 september 2013 betreffende onderzoeken door het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) en Verordening (EG, Euratom) nr. 2988/95 van de Raad van 18 december 1995 betreffende de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen (hierna de "OLAF-wetgeving" te noemen).

De lidstaat waar de opsporingsmaatregelen worden uitgevoerd is verantwoordelijk voor de technische uitrusting (kantoor, logies, telecommunicatie enzovoort) die nodig is om de taken te vervullen en betaalt de gemaakte kosten. De betrokken lidstaten zorgen tevens voor de kantoorautomatisering en de overige technische uitrusting die nodig is voor de (gecodeerde) uitwisseling van gegevens. Deze kosten worden door de lidstaten gedragen.

OLAF zal de kosten betalen die verbonden zijn aan de deelname van zijn personeel aan het team.

3.3. Steun van OLAF aan GOT's

- *Operationele fase*

Het personeel van OLAF kan in een ondersteunende functie deelnemen aan GOT's in het kader van een administratief onderzoek van OLAF, zoals bijvoorbeeld:

Interne onderzoeken

OLAF voert administratieve onderzoeken uit binnen de instellingen, organen, bureaus en agentschappen, overeenkomstig de voorwaarden die in de OLAF-verordening (EU, Euratom) nr. 883/2013 zijn vastgesteld en de door de respectieve instellingen, organen, bureaus of agentschappen goedgekeurde besluiten. Het personeel van OLAF heeft het recht om huiszoeken te doen en heeft toegang tot alle relevante informatie, inclusief informatie in gegevensbanken bij instellingen, organen, bureaus en agentschappen. Tevens kan het een kopie van alle relevante stukken maken en digitale forensische analyses uitvoeren.

Externe onderzoeken

Om de financiële belangen van de Europese Unie te beschermen, oefent OLAF de bij Verordening (EU, Euratom) nr. 883/2013 en Verordening (Euratom, EG) nr. 2185/96 toegekende bevoegdheid uit om controles en verificaties ter plaatse te verrichten in de lidstaten en, conform de geldende overeenkomsten voor samenwerking en wederzijdse bijstand en andere geldende rechtsinstrumenten, in derde staten en bij internationale organisaties. Overeenkomstig Verordening (Euratom, EG) nr. 2185/96 zorgen de betrokken lidstaten ervoor dat de personeelsleden van OLAF, onder dezelfde voorwaarden als de bevoegde autoriteiten van die lidstaten en met inachtneming van hun nationale recht, toegang hebben tot alle informatie en documenten in verband met de onderzochte zaak die nodig blijken te zijn voor het doelmatige en doeltreffende verloop van de controles en inspecties ter plaatse. Het personeel van OLAF kan onderzoekstaken in derde staten verrichten als het materiaal dat nodig is om het bestaan van fraude, corruptie of een andere illegale activiteit te bewijzen, niet voorhanden is in de lidstaten. Een missie in een derde staat moet worden uitgevoerd met de toestemming en samenwerking van de bevoegde autoriteiten van de betrokken derde staat en kan betrekking hebben op fraude, corruptie of een andere illegale activiteit op de volgende gebieden:

Douane

Traditionele eigen middelen

Besteding van EU-middelen

Besteding van EU-middelen via internationale organisaties of financiële instellingen, of fondsen die door een instelling, orgaan, bureau of agentschap van de EU worden beheerd

Als coördinator van de strijd tegen fraude op EU-niveau, werkt OLAF nauw samen met zijn tegenhangers, waaronder politie, douane en rechterlijke instanties, zowel binnen de Europese Unie als daarbuiten, om te zorgen voor een snelle uitwisseling van informatie en snelle vervolgmaatregelen via een netwerk van coördinatiediensten voor fraudebestrijding (AFCOS - Anti-Fraud Coordination Services).

Verder kan OLAF zijn expertise aanreiken inzake de te onderzoeken materie en de wet- en regelgeving die van toepassing is in de lidstaten.

- *Ontbinding van het GOT en follow-up*

Als alle onderzoeksactiviteiten zijn voltooid, wordt een eindverslag opgesteld met daarin alle bevindingen en conclusies die in de loop van een onderzoek en een coördinatie zijn bereikt. Het eindverslag vermeldt ook de maatregelen die zijn genomen om de inachtneming van de procedurele waarborgen (inclusief gegevensbescherming) en de rechten van de betrokken personen te garanderen en geeft een nauwkeurige weergave van de opmerkingen van de betrokken persoon ten aanzien van de hem betreffende feiten.

Het verslag gaat vergezeld van aanbevelingen van de directeur-generaal betreffende het al dan niet ondernemen van actie. Deze aanbevelingen vermelden, in voorkomend geval, welke tuchtrechtelijke, administratieve, financiële en/of juridische acties dienen te worden genomen door de desbetreffende instelling, het orgaan, bureau of agentschap van de EU en door de bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten, en ze vermelden de geschatte in te vorderen bedragen en de voorlopige juridische kwalificatie van de geconstateerde feiten.

Bij het opstellen van deze verslagen en aanbevelingen dienen de onderzoekers van OLAF rekening te houden met de nationale wetgeving van de betrokken lidstaat. Verslagen die op deze basis zijn opgesteld vormen toelaatbaar bewijs in administratieve en gerechtelijke procedures van de lidstaat waar het gebruik ervan nodig blijkt te zijn, op dezelfde wijze en onder dezelfde voorwaarden als de administratieve verslagen die door de nationale administratieve controleurs zijn opgesteld. De verslagen worden beoordeeld volgens dezelfde regels als de administratieve verslagen van de nationale administratieve controleurs en hebben dezelfde bewijskracht.

Bijlage III - Modelovereenkomst ter instelling van een gemeenschappelijk onderzoeksteam ([PB C 18 van 19.1.2017, blz 1-9](#))

In overeenstemming met:

[Gelieve hier de toepasselijke rechtsgrondslagen te vermelden; deze kunnen afkomstig zijn uit — maar zijn niet beperkt tot — de hierna genoemde instrumenten:

- *artikel 13 van de Overeenkomst van 29 mei 2000 betreffende de wederzijdse rechtshulp in strafzaken tussen de lidstaten van de Europese Unie*¹;
- *Kaderbesluit van de Raad van 13 juni 2002 inzake gemeenschappelijke onderzoeksteams*²;
- *artikel 1 van de Overeenkomst tussen de Europese Unie en de Republiek IJsland en het Koninkrijk Noorwegen inzake de toepassing van een aantal bepalingen van de Overeenkomst van 29 mei 2000 betreffende wederzijdse rechtshulp in strafzaken tussen de lidstaten van de Europese Unie en het bijbehorende protocol van 2001 van 29 december 2003*³;
- *artikel 5 van de Overeenkomst betreffende de wederzijdse rechtshulp tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten van Amerika*⁴;
- *artikel 20 van het Tweede Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag inzake wederzijdse rechtshulp in strafzaken van 20 april 1959*⁵;
- *artikel 9, lid 1, onder c), van het Verdrag van de Verenigde Naties tegen de sluikhandel in verdovende middelen en psychotrope stoffen (1988)*⁶;
- *artikel 19 van het Verdrag van de Verenigde Naties tegen grensoverschrijdende georganiseerde misdaad (2000)*⁷;
- *artikel 49 van het Verdrag van de Verenigde Naties tegen corruptie (2003)*⁸;
- *artikel 27 van het Verdrag over politieke samenwerking in Zuidoost-Europa (2006)*⁹.

¹ PB C 197 van 12.7.2000, blz. 3.

² PB L 162 van 20.6.2002, blz. 1.

³ PB L 26 van 29.1.2004, blz. 3.

⁴ PB L 181 van 19.7.2003, blz. 34.

⁵ CET Nr. 182.

⁶ United Nations, Treaty Series, vol. 1582, blz. 95.

⁷ United Nations, Treaty Series, vol. 2225, blz. 209; Doc. A/RES/55/25.

⁸ United Nations, Treaty Series, vol. 2349, blz. 41; Doc. A/58/422.

⁹ Registratie bij het secretariaat van de Verenigde Naties: Albanië, 3 juni 2009, nr. 46240;

1. Partijen bij de overeenkomst

De volgende partijen hebben een overeenkomst ter instelling van een gemeenschappelijk onderzoeksteam ("GOT") gesloten:

1.[Voeg de naam in van de eerste bevoegde autoriteit van een staat, partij bij de overeenkomst]

en

2.[Voeg de naam in van de tweede bevoegde autoriteit van een staat, partij bij de overeenkomst]

De partijen bij deze overeenkomst kunnen, in onderlinge overeenstemming, besluiten autoriteiten van andere lidstaten te verzoeken partij te worden bij de overeenkomst.

2. Doel van het GOT

Deze overeenkomst betreft de instelling van een GOT voor het volgende doel:

[Gelieve het specifieke doel van het GOT te beschrijven.

Hier dienen ook de omstandigheden van de onderzochte strafbare feiten (datum, plaats en aard) in de betrokken staten te worden vermeld en, indien van toepassing, een verwijzing naar de lopende binnenlandse procedures. Verwijzingen naar dossier-gerelateerde persoonsgegevens moeten tot een minimum beperkt blijven.

In dit gedeelte dient ook een korte beschrijving van de doelstellingen van het GOT te worden gegeven (waaronder bijv. bewijsvergaring, gecoördineerde arrestatie van verdachten, bevrozing van tegoeden...). In dit verband moeten de partijen overwegen het opstarten en afwickelen van een financieel onderzoek als één van de doelstellingen van het team te vermelden¹⁰.]

¹⁰ De partijen dienen in dit verband te verwijzen naar de conclusies van de Raad en het actie plan betreffende de verdere aanpak van financieel onderzoek (Raadsdocument 10125/16 + COR1)

3. Periode die door deze overeenkomst bestreken wordt

De partijen komen overeen dat het gemeenschappelijk onderzoeksteam actief zal zijn gedurende **[gelieve een specifieke looptijd te vermelden]**, te rekenen vanaf de datum van inwerkingtreding van deze overeenkomst.

De overeenkomst treedt in werking wanneer de laatste partij bij het GOT deze ondertekend heeft. Deze periode kan met wederzijdse instemming worden verlengd.

4. Staten waar het GOT actief zal zijn

Het GOT is actief in de staten van de partijen bij deze overeenkomst.

Het team voert zijn operaties uit overeenkomstig de wet van de staten waarin het op dat specifieke moment actief is.

5. Leider(s) van het GOT

De leiders van het team zijn vertegenwoordigers van de aan strafrechtelijke onderzoeken deelnemende bevoegde autoriteiten van de staten waar het team op een bepaald tijdstip actief is, onder wier leiding de leden van het team hun taken moeten uitvoeren.

De partijen hebben de volgende personen aangewezen als leider van het GOT:

Naam	Functie/rang	Autoriteit/instantie	Staat

Indien een van de bovengenoemde personen zijn taken niet kan uitvoeren, wordt onverwijld een vervanger aangewezen. Een schriftelijke kennisgeving van deze vervanging wordt gezonden naar alle betrokken partijen en aan deze overeenkomst gehecht.

6. Leden van het GOT

Naast de in punt 5 genoemde personen wordt door de partijen in een specifieke bijlage bij deze overeenkomst een lijst van GOT-leden verstrekt¹¹.

Indien een van de bovengenoemde personen zijn taken niet kan uitvoeren, wordt bij schriftelijke kennisgeving door de bevoegde leider van het GOT onverwijld in zijn vervanging voorzien.

7. Deelnemers aan het GOT

De partijen bij het GOT komen overeen **[gelieve hier bijv. Eurojust, Europol, OLAF... in te voegen]** als deelnemers bij het GOT te betrekken. Specifieke regelingen in verband met de deelname van **[naam]** komen aan bod in het desbetreffende aanhangsel bij deze overeenkomst.

¹¹ Indien nodig kan het GOT nationale deskundigen op het gebied van terugvordering van activa omvatten.

8. Vergaring van informatie en bewijsmateriaal

De leiders van het GOT kunnen specifieke procedures overeenkomen die moeten worden gevolgd in verband met het vergaren van informatie en bewijsmateriaal door het GOT in de staten waarin het actief is.

De partijen belasten de GOT-leiders ermee advies te geven inzake bewijsverkrijging.

9. Toegang tot informatie en bewijsmateriaal

De GOT-leiders vermelden de processen en procedures die moeten worden gevolgd met betrekking tot het onderling delen van in het kader van het GOT in elke lidstaat verkregen informatie en bewijsmateriaal.

[Voorts kunnen de partijen een bepaling overeenkomen die meer specifieke voorschriften inzake toegang, verwerking en gebruik van informatie en bewijsmateriaal bevat. Dit kan met name nodig zijn wanneer het GOT noch op de EU-Overeenkomst is gebaseerd, noch op het kaderbesluit (die reeds specifieke bepalingen in dit verband omvatten - zie artikel 13, lid 10, van het Verdrag).]

10. Uitwisseling van voorafgaand aan het GOT verkregen informatie en bewijsmateriaal

Informatie die of bewijsmateriaal dat al beschikbaar is op het tijdstip van inwerkingtreding van deze overeenkomst en betrekking heeft op het onderzoek als omschreven in deze overeenkomst, mag tussen de partijen in het kader van deze overeenkomst worden uitgewisseld.

11. Informatie en bewijsmateriaal afkomstig van staten die niet aan het gemeenschappelijk onderzoeksteam deelnemen

Mocht het nodig zijn een verzoek om wederzijdse rechtshulp toe te zenden aan een staat die niet deelneemt aan het GOT, dan overweegt de verzoekende staat aan de aangezochte staat toestemming te vragen om de informatie of het bewijsmateriaal, verkregen als gevolg van de uitvoering van het verzoek te mogen delen met de andere partij/partijen in het GOT.

12. Specifieke regelingen betreffende gedetacheerde leden

[Wanneer zulks passend wordt geacht, kunnen de partijen in het kader van dit punt de specifieke voorwaarden overeenkomen waaronder gedetacheerde leden het volgende kunnen doen:

- onderzoeken uitvoeren — waaronder in het bijzonder dwangmaatregelen — in de staat waar het team actief is (indien dat nodig wordt geacht, kan hier de binnenlandse wetgeving worden aangehaald of, bij wijze van alternatief, aan deze overeenkomst worden gehecht);*
- verzoeken om maatregelen die moeten worden uitgevoerd in de staat van detachering;*
- de door het team verzamelde informatie uitwisselen;*
- wapens dragen/gebruiken.]*

13. Wijziging van de overeenkomst

Deze overeenkomst kan met wederzijdse instemming van de partijen worden gewijzigd. Tenzij anders bepaald in deze overeenkomst kunnen wijzigingen worden aangebracht in elke schriftelijke vorm die door de partijen is overeengekomen¹².

14. Overleg en coördinatie

De partijen zorgen ervoor dat zij met elkaar overleggen wanneer dat nodig is voor de coördinatie van de activiteiten van het team, met inbegrip van, maar niet beperkt tot:

- de evaluatie van de vorderingen en de prestaties van het team;
- het tijdstip en de wijze van optreden van de onderzoekers;
- de beste manier om eventuele gerechtelijke procedures te voeren, overweging van de geschikte procesplaats, en confiscatie.

15. Communicatie met de media

Indien voorzien worden de timing en de inhoud van communicatie met de media door de partijen overeengekomen en door de deelnemers gevolgd.

16. Evaluatie

De partijen kunnen overwegen om de prestaties van het team, de aangewende beste praktijken en de geleerde lessen te evalueren. Er kan een speciale bijeenkomst worden georganiseerd om de evaluatie uit te voeren.

[In dit verband kunnen de partijen verwijzen naar het specifieke [GOT-evaluatieformulier](#), ontwikkeld door het Europees netwerk van GOT-deskundigen. Ter ondersteuning van de evaluatiebijeenkomst kan EU-subsidie worden gevraagd.]

17. Bijzondere regelingen

[Gelieve deze te vermelden, indien van toepassing. De onderstaande rubrieken zijn bedoeld om de aandacht te vestigen op punten die specifiek beschreven kunnen worden.]

17.1. Voorschriften inzake openbaarmaking

[De partijen willen hier mogelijk de toepasselijke nationale regels inzake mededeling aan de verdediging verduidelijken en/of een kopie of een samenvatting daarvan bijvoegen.]

¹² Voorbeelden van formuleringen zijn te vinden in de aanhangsels 2 en 3.

17.2. Beheer van activa/regelingen voor terugvordering van activa

17.3. Aansprakelijkheid

[De partijen wensen dit aspect mogelijk te reguleren, met name wanneer het GOT noch op de EU-Overeenkomst is gebaseerd, noch op het kaderbesluit (die reeds specifieke bepalingen in dit verband bevatten — zie de artikelen 15 en 16 van de overeenkomst).]

18. Organisatorische regelingen

[Gelieve deze te vermelden, indien van toepassing. De onderstaande rubrieken zijn bedoeld om de aandacht te vestigen op punten die specifiek beschreven kunnen worden.]

18.1. Voorzieningen (kantooruitrusting, voertuigen, andere technische uitrusting)

18.2. Kosten/uitgaven/verzekering

18.3. Financiële steun aan GOT's

[Op grond van deze bepaling kunnen de partijen specifieke regelingen overeenkomen betreffende de taken en verantwoordelijkheden binnen het team voor de indiening van aanvragen voor EU-subsidie.]

18.4. Voor de communicatie gebruikte taal

Gedaan te [plaats van ondertekening], [datum]

[Handtekening van alle partijen]

Aanhangsel I

BIJ DE MODELOVEREENKOMST TER INSTELLING VAN EEN GEMEENSCHAPPELIJK ONDERZOEKSTEAM

Deelnemers aan het GOT

Akkoord met Europol/Eurojust/de Commissie (OLAF), organen die bevoegd zijn krachtens de in het kader van de Verdragen vastgestelde bepalingen, en andere internationale instanties.

1. Deelnemers aan het GOT

De volgende personen nemen deel aan het GOT:

Naam	Functie/rang	Instantie

[Gelieve de naam van de lidstaat in te voegen] heeft besloten dat zijn lid van Eurojust namens Eurojust/als bevoegde nationale autoriteit aan het gemeenschappelijk onderzoeksteam zal deelnemen¹.

Indien een van de bovengenoemde personen zijn taken niet kan uitvoeren, wordt onverwijld een vervanger aangewezen. Een schriftelijke kennisgeving van deze vervanging wordt gezonden naar alle betrokken partijen en aan deze overeenkomst gehecht.

2. Bijzondere regelingen

De deelname van de bovengenoemde personen vindt plaats onder de volgende voorwaarden en uitsluitend voor de volgende doeleinden:

2.1. *Eerste deelnemer aan de overeenkomst*

- 2.1.1. Doel van de deelname
- 2.1.2. Verleende rechten (waar van toepassing)
- 2.1.3. Bepalingen betreffende de kosten
- 2.1.4. Doel en werkingssfeer van de deelname

2.2. *Tweede deelnemer aan de overeenkomst (indien van toepassing)*

- 2.2.1. ...

¹ Gelieve door te halen hetgeen niet van toepassing is.

3. Voorwaarden voor de deelname van personeelsleden van Europol

- 3.1. Personeelsleden van Europol die deelnemen aan het gemeenschappelijk onderzoeksteam, staan alle leden van het team bij en verlenen het volledige scala van ondersteunende diensten van Europol aan het gemeenschappelijk onderzoek zoals bepaald in en overeenkomstig de verordening betreffende Europol. Zij passen geen dwangmaatregelen toe. De deelnemende personeelsleden van Europol kunnen echter, indien hun zulks wordt opgedragen en onder het gezag van de teamleider(s), aanwezig zijn bij de operaties van het gemeenschappelijk onderzoeksteam, om de teamleden die dwangmaatregelen toepassen ter plaatse advies en bijstand te verlenen, mits daar op het nationale niveau waar het team actief is, geen juridische bezwaren tegen bestaan.
- 3.2. Artikel 11, onder a), van het Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie is niet van toepassing op de personeelsleden van Europol gedurende hun deelname aan het GOT². Zolang het GOT actief is, vallen de personeelsleden van Europol, ten aanzien van strafbare feiten die jegens of door hen worden gepleegd, onder de nationale wet die in de lidstaat waar het team actief is, geldt voor personen met een vergelijkbare functie.
- 3.3. De personeelsleden van Europol kunnen zich rechtstreeks in verbinding stellen met de leden van het gemeenschappelijk onderzoeksteam, en kunnen alle leden van het GOT alle nodige informatie verstrekken overeenkomstig de verordening betreffende Europol.

² Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie (geconsolideerde versie) ([P.B.C. 326 van 26.10.2012, blz. 266](#)).

Aanhangsel II

BIJ DE MODELOVEREENKOMST TER INSTELLING VAN EEN GEMEENSCHAPPELIJK ONDERZOEKSTEAM

Overeenkomst houdende verlenging van het mandaat van een gemeenschappelijk onderzoeksteam

De partijen hebben besloten tot verlenging van het mandaat van het gemeenschappelijk onderzoeksteam (GOT) dat is ingesteld bij de overeenkomst van **[vermeld datum]**, ondertekend te **[vermeld plaats van ondertekening]**, waarvan een afschrift is bijgevoegd.

De partijen zijn van oordeel dat het mandaat van het GOT dat op **[vermeld datum]** verstrijkt, moet worden verlengd omdat het in artikel **[vermeld het artikel betreffende het doel van het GOT]** bepaalde doel nog niet is bereikt.

De omstandigheden die tot verlenging van het mandaat van het GOT nopen, zijn door alle partijen zorgvuldig bestudeerd. De verlenging van het mandaat van het GOT wordt noodzakelijk geacht om het doel waarvoor het GOT is ingesteld, te bereiken.

Het GOT blijft derhalve actief voor een extra termijn van **[vermeld specifieke duur]**, vanaf de inwerkingtreding van deze overeenkomst. Deze termijn kan in onderlinge overeenstemming door de partijen opnieuw worden verlengd.

Datum/handtekening

Aanhangsel III

BIJ DE MODELOVEREENKOMST TER INSTELLING VAN EEN GEMEENSCHAPPELIJK ONDERZOEKSTEAM

De partijen hebben besloten tot wijziging van de schriftelijke overeenkomst ter instelling van een gemeenschappelijk onderzoeksteam (GOT) van *[vermeld datum]*, ondertekend te *[vermeld plaats van ondertekening]*, waarvan een afschrift is bijgevoegd.

De ondertekenende partijen hebben besloten de volgende artikelen als volgt te wijzigen:

1. (Wijziging ...)
2. (Wijziging ...)

De omstandigheden die tot wijziging van de overeenkomst betreffende het GOT nopen, zijn door alle partijen zorgvuldig bestudeerd. De wijzigingen in de overeenkomst betreffende het GOT worden noodzakelijk geacht om het doel waarvoor het team is ingesteld, te bereiken.

Datum/handtekening

Bijlage IV - Checklist voor de planning en de coördinatie van operationele activiteiten

1. Algemene kwesties

Om het GOT efficiënt te laten functioneren, kunnen GOT-partners - als dit nog niet in de GOT-overeenkomst zelf is opgenomen - afspraken maken over praktische regelingen betreffende onder andere de volgende aangelegenheden:

Doelstellingen van het onderzoek (op korte en op middellange termijn);

Uitwisseling van informatie en bewijs: communicatiekanalen en frequentie, dat wil zeggen het gebruik van SIENA, via Europol beschikbaar gesteld, als veilig communicatiemiddel voor persoonlijke of gevoelige informatie, of beveiligd e-mailverkeer met materiaal van Eurojust;

Coördinatie van opsporingsmaatregelen: frequentie en modaliteiten (rechtstreeks of videoverbinding) voor operationele briefings;

De rol van gedetacheerde leden: tijdstippen en duur van de detachering; mogelijke toewijzingen in de staat waar het team actief is;

Administratie en logistiek: werktaal, uitrusting (kantoorruimte, voertuigen, IT-apparatuur, enzovoort), middelen, personeel;

Openbaarmakings- en ontvankelijkheidsvereisten: verduidelijking van respectieve binnenlandse voorschriften en identificatie van specifieke vereisten die relevant kunnen zijn met het oog op GOT-operaties;

Financiële steun: taken en verantwoordelijkheden bij het indienen van financieringsaanvragen en schadeloosstellingseisen;

Vervolgingsstrategieën: regelingen inzake rechtspraak, inclusief mogelijke overdracht van strafvervolgning.

2. Specifieke criminele zaken

GOT-partners kunnen ook overwegen additionele regelingen voor de volgende strafbare feiten te treffen:

Mensenhandel: speciale regelingen om slachtoffers te ondersteunen;

Drugshandel: behandeling van monsters en het verdere forensische onderzoek ervan, inclusief onkostenvergoeding;

Eurovalsemunterij: samenwerking met de Europese Centrale Bank en/of nationale banken; ook met de Valsemunterijgroep van Europol;

Witwaspraktijken en terugvordering van activa: coördinatie en samenwerking met derde staten; specifieke regelingen om de financiële omvang van de onderzoeken aan te pakken, regelingen inzake de opsporing, bevroering, inbeslagneming, het beheer en de verdeling van middelen onder de GOT-partners (en, indien van toepassing, met staten die niet betrokken zijn bij het GOT), inclusief de noodzaak aan dringende maatregelen ter voorkoming van het verdwijnen van activa, het gebruik van bestaande netwerken (zoals CARIN en andere regionale netwerken voor de terugvordering van activa);

Vervalsing: betrokkenheid van particuliere partijen; inleiding en coördinatie van financiële onderzoeken;

Eigendomsmisdrijven: opslag van in beslag genomen goederen, inclusief het delen van de opslagkosten;

Cybercriminaliteit: betrokkenheid van particuliere partijen; betrokkenheid van niet-EU-staten;

Indien de specifieke aspecten van de verschillende soorten delicten verduidelijkt dienen te worden, kunnen deskundigen en analisten van Europol en de nationale bureaus van Eurojust aangesproken worden en kunnen oplossingen tijdens operationele of coördinatievergaderingen worden gevonden (zie bijlage II hiervoor).